

VI. Cztenie zimniego času.

Od

W a c l a w a H a n k y.

(Čteno we shromáždění filologické sekci dne 30. listopádu 1843.)

Čtenie zimniego času. Rukopis na pergameně u rytíře z Neuberka we folio 27 listů po 39 řádech we dwau slaupcích s čerwenými nadpisy ozdobně psán, jak se zdá tauž rukau jako wětší částka českého passionalu w Museum N. 553. Počátek jeho takto zní, z něhož i prawopis toho času poznán býti může.

»Poczynagy syc Cztenye zymnycho czasu. Prwny nedycli wadwentie Swaty Mathiey piše Cztenye toto na poczatecie gedcnmezciemec Capitley Arzka. A kdyz sie bliziessse geziss k gerusalemu przissed dobetphanye khorzie oliwetskey Tehdy posla dwa vezedlnyky arzka gyma. Gdieta dowesscie gesto proty wama gest. aynhed nalezneta osliczi przywazanu a osliczie sny. Odwiezcie przywedta my. pakly wama kto czo dye powiezta hospodyn guia toho potrzebie aynhed gie propusty. A to syc gest wsseczko stalo aby sie naplnylo ezoz gest powiedieno skrze proroka rzkuce. Powiezta deery syon tott twoy kral przide tobye tyehy sedye na osliczi domaczey. ana giegiey elrzehtie. Tehdy ssesse vezedlnyky vczynyssta yakoz gyma przikazal geziss yprziwedesta osliczi yosliczie awkladsse nanye swe rucho kazachu giemu swrehu sedieti pak mnozi zastupy stlachu rucho pocziesty agyny sickachu rozdye zdriewie a metachu pociestie azastupy gesto naprzied gdiechu ynazad wolachu rzkuce. Spaseny bud synu dawidowu. Blahoslaweny genz gest przissel wegnye hospodinowo.«

K lepšímu porownání položíme zde ještě několik textovních míst, pokudž se we čtení postního času nacházejí, z Evangelium sw. Jana, ježto jako nejstarší zlomek biblického přeložení českého w prwním dílu páté řady str. 105 těchto jednání uměstěn jest. W rukopise tom též zhusta přichází w nejstarším Ewangelium P. Šafaříkem pořešený Genitiv *samhe* Dat. *samemu* a t. d., jakž to z uwedeného textu widěti se bude.

»Przied ssesti dnow welikee noey. przigide gyeziss v bethany tu kdež byl lazarež umriel. gehozto wskrziessil gieziss. y vezynychu gemu weezerzi tu a martha sluziessse alazarž gedebiesse zgeducieh snym. A maria wzie libru masti draheho drzewa. ymaza nohy giezissowi

a vtrzie nohy gielo wlasý swyny, a duom naplnen gest zwonye masti. Tehdy wecie geden zvezednykow geho yudass, sskariotsky genzto biesse geho proradcie, Procz tato mast neprodana gest zatrzista penycz anedano gest chudym. Ale to gest powiediel neproto by o chudych przislussalo knyemu ale ze zlodzey biesse, amyessie gmagie, ta gez sie dawachu nosiesse. Tehdy wecie gieziss, Nechay gie att wden pohrzebu meho schowagij, Nebo chude wezdi gmate swamy ale mne newczdy budete gmyeti, Apozna zastup mnohy z zidowstwa ze tam gest yprzigidu: netoliko progieississe ale aby lazarze widieli gehozto wzkrziessil zmrtwych, ymyslyla gsu knyeczata popowa aby ylazarze zahubili, Nebo mnozij pron otchodiechu z zidowstwa wywierziechu w giezisse, a nazaytrzie zastup mnohy genzto biesse przissel khodowemu dny, kdz slyssechu ze przissel geziss wgeruzalem wziechu ratolesti gielnyedowee, wyynydu proty nyemu ywolachu, Chwala spassy pozehnany gêz gest przissel weygmenu hospodynowie kral yzrahelsky ynalaze geziss oslyka ywsiede nan iakoz pisano gest, Toho nepoznachu vzedlnyeci geho nayprwee ale kdzto oslawen gest gieziss, tehdy gsu poznali vzedlnyeci gielo ze ta psana biechu onyem ata su vczynyli gemu, Protoz swiedeczstwy dawasse gemu zastup genzto biesse snyem kdzto lazarze zawolal z hrobu awzskriessil giej zmrtwych, Aproto vpotkanye przissel gemu zastup, nebo slysseli gsu giej vczynywse to znamnye, Alyczomiernyeci rzechu ksobie samyem, widiteli ze nicze neprospiewame, Ay zrzi swiet wessken po nyem otssel, Abiechu pohanowee giedny gijzto biechu wzessli, aby sie modlili w den hodowy, Ati przistupichu kphilippowy genzto biesse otbetsayda myesta galileyskeho yprosiechu geho arzkuce, Panee chceme giezisse widieti, Gide philipp ypowiedie ondrziewowi, Ondrziew opiet aphilipp powiediessta giezissowi, A gieziss odpowidie gym arzka, Przissla hodyna aby oslawen byl syn czlowieczij, wyernye giste prawy wam gedno acz zrno zitnee padna wzemy vmrlo bude to samo ostane, Pakli vmrlo bude mnohy plod przinese, Kto myluge dussi swu ztrati gy, A kto nenawidi dusse swee wtomto swietie wzivot wieczny ostrzicha gy: Sluzili kto mnye pomnye gdy a kdez gsem ya tudyez ysluzebnik moy bude, Budeli kto mnye sluziti vcti giej otecz moy, Nynye dusse ma sinutna gest, aczo rzku, Otcze vzdraw nye zteto hodyny nebo proto sem przisseel w tu hodynu, Otcze oslaw gnye twee, Tehdy przigide lilas znebe arzka, yoslawil sem yopiet oslawy, Azastup genzto stasse aslyssal biesse prawiesse hrzymanye stalo sie, Gyny prawiechu andyel gest gemu mluwil, Odpowidie gieziss ywecie gym, Nepromye gest hlas tento przissel ale rowy, Nynye sud gest swieta nynye knyzeze tohoto sswieta bude wywrzeno wen, Aya buduli powyszen otzenye wsseczko potahnu kemnye samomu, Ale to prawiesse znamenawagie kteruby byl smrti vmrzil, Odpowidie gemu zastup, Mysme slysseli z zakona ze kristus bydli nawieky, A kako ty dyess musy powyszen byti syn czlowieczij, Ktery gest ten syn czlowieczij, Tehdy wecie gym gieziss, Gyesstye maliczke swietlo v was gest, Chodte kdz swietlo gmate aby tmy was neokliczily, kdz swietlost gmate wierzte wswietlost abysste synowce swietlosti byli, To mluwil gest gieziss, y ottssel, y skryl sie otnych,«

»Toto czenye Pisse Swaty Jan ewangelista slowo od slowa takto.«

»Prziedednem hodowym welikee nocy wiewda gieziss ze przissla gielo hodyna aby ssel stohoto swieta k otcy, kdz biesse mylowal swe gijzto biechu wswietie az do koncie mylowal

gie. A wstany otweczerzie když dyabel gyz biesse pustil wsrdce aby proradil giej yudass ssymon sskariotsky. wiewda ze wsseczkna dal gemu otecz wrucie. aze ot boha wysssel a kbohu gdee. wsta otweczerzie ypoloji rucha swa. Akdyz wzie prostieradlo. przepasasie. Potom pusti wodu wmedenyci. ypoczie vmywati nohy swym vezedlnykuom. A wtierati prostieradlem gymzto biesse przepasan. Tehdy przigide kssymonowi kupetrowi ywecie gemu petr. Hospodyne ty mnye vmywass nohy. Odpowiedie gieziss ywecie gemu. Gessto ya czyny ty newyess nynye. ale wzwiess potom. Wecie gemu ssymon petr. Nebudess vmywati mnye noh nawieky. Wecze gemu gieziss. Nevmygili tebe nebudess gmyeti cziesti semnu. wecie gemu ssymon petr. Hospodyne netoliko nohy ale yrucie yhlawu. wecie gemu gieziss kto vmyt gest nepotrziebuge gedno aby nohy vmyl. nebo gest czist wessken. awy czisti gste ale newssiczkný. Nebo wiewdiesse ktoby to byl genz by proradil giej. Proto rzekl neygste czisti wssiczkný. Akdyz vmy nohy gich. a wzie rucha swa. kdyz otpoczynu opiet wecie gym. wieteli czo gsem vezinil wam. wy nazywate nye mystrze a hospodyne a dobrze dyete anebo gsem. Proto ya kdyz vmyl sem nohy wassie hospodyn a mistr. ywy gmate druh druhu vmywati nohy. Nebo prziklad dal sem wam aby yakoz ya wczynyl sem wani takeezz y wy czyntc.«

»Passigye v weliky Patek Gijzto Pisse Swaty yan euuangelista slowo otslowa a rzka takto k. w.«

»Yssel gest gieziss swymy vezedlnyky prziesrzuciey cedron tu kdez biesse zahrada. wnyzto gest wssel on a vezedlnyky giehó. a wiewdiesse y yudass. genzto proradil giej to myesto. Nebo czasto schodil sye gest tam swymy vezedlnyky. A kdyz yudass pogiel gest towarzistwo. otbiskupow a otliczomiernykuow sluhý. przigide tam s swiceny aspochodnyemy asodyenymy. A Gieziss wiewda wssieckna giez biechu przichodna nan. wystupy ywecie gym. koho hledate. Odpowiediechu gemu. Gyezisse nazarenskeho. wecye gym gieziss. ya gsem. Astasse y giudass genzto zrazowasse geg snymy. A yakz wecie gym. yaz gsem. otgidu zasie ypadnuchu nazemy. Tehdy opiet otaza gich. Koho hledate. a ony rzechu. Gyezisse nazarenskeho. Odpowiedie gieziss. Rzekl gsem wam ze ya gsem. Kdyz hledate mne nechayte tiechto otgiti. Aby sie naplnila rzecz gizto powiediel byl. zee kterezy sy dal mnye nezstratil gsem znych nykohehoz. Assymô petr gmagie mecz wytaze giej. ywderzi sluhu biskupowu yvtie gemu vcho prawee. abysee gmye sluzie malchus. Tehdy weeie gieziss petrowi. wczynyz mecz twoy wnoznycie. Kalich genz dal mnye otecz nechcess abych pyl giej. Ale zastup aknyezie trzidezat rytierzow a sluhý zidowske popadsse giezissie sswazachu giehó y przywedechu giej kannye nayprwe abiesse to test kayphassow genzto biesse radu dal zidom. ze gest slussno gednomu czlowieku vmrzieti zalid. Agdiesse pogiezissowi ssymon petr agyny vezedlnyk. Aonen vezedlnyk biesse znam biskupowi ywgide sziezissem wsyen wbiskupowu. Apetr stasse wrat zewnytrz, tehdy wynyde gyny vezedlnik genzto biesse znam biskupowi ywecie wratney ywede petra. Tehdy wecie petrowy diwka wratna. Czili ty gsy zvezedlnykw gsy czlowieka tohoto. wecie on. Neygsem. Astachu sluhý apanosse podle ohnye. nebo studeno biesse yohrziewachu sye. Abiesse s nyny ypetr stogie aohrziewagiesie. Tehdy biskup otaza gezissie o vezedlnychieh a o giehó wzeny. Odpowiedie gieziss. ya gsem zgiewnye niluwil swietu. ya wезде wczil sem wsnacie awchramye yamzto sye wssiczkný schodie awtaynie nemluwil gsem nycee. Czo mne tyezess. Otyez tiech gizto gsu slysseli czo gsem

mluwyl gym. Ay zrziytott wiede czo gsem rzekl ya. Ato kdyz powiedie gedem przistogie zsluh zassigek giezissowi arzka. Takly odpowiedass biskupowi, odpowiedie gieziss. Mluwylli sem zle day swiedecstwie o zlzem. pakli dobrze procz mie tepess, y posla giey anna swazana, k kay-phassowi biskupowi. Abiesse petr stogie a ohrziewagye sie. Tehdy wecechu gyemu. Czili y ty zvezedlnykuow gelio gsy. Ale on zaprzie y wecie. Neygsem. wecie gedem zsluh biskupowych rodycz toho gemuzto wtal petr vcho. wssak gsem ya tye widiel wzahradie snym. Tehdy opiet on zaprzie aynhed kokot zaspiewa, ywedechu giezissie otkayphassie wssyen abiesse rano. A ony newnydu wsien, aby sie neposskwrnyli ale aby giedli heranek: Tehdy wynyde pylat knym wen ywecie gym. Kaku omluwu nesete proti czlowieku tomuto. Odpowiediechu yweciechu gemu. By nebyl tento zlodyeiczye nepodali bychme ho tobie. Tehdy wecie gym pilat. Przigmyetee gyey wy, apodlc zakona wasseho sudte. Tehdy weciechu zidowee. Naam gest nelzie zahubiti nykohehoz. Aby sye rzecz giezissowa naplnyla, znamenagie kteruby smrty vmrzil byl. Tehdy wynyde opiet pilat wsien yzawola giezissie ywecie giemu Ty gsi kral zidowsky. A gieziss odpowiedie. Ottebeli samoho to dyess, czili gyny rzekli gsu tobie o mnye. Odpowiedie pylat. Czili ya zid gsem. Narod twoy a biskupowee twogi podali gsu tye mnye. Czo gsi wczynil. Odpowiedie gieziss, Kralowstwo mee nenyne stohoto swieta, by stohoto swieta bylo kralowstwo mee sluchy mee owsemby obranyli zebyeh nebyl poddan zidom. Ale nynyne kralowstwa melo nenyne zde, ywecie gemu pilat. Tehdy kral gsi ty, wecie gemu gieziss. Ty dyess ze kral gsem ya, ya nato narozen gsem a ktomu przissel gsem na swiet abyeh swiedeczstwie dal prawdie. Wssieliky ten genzto gest zprawdy slyssi wczenyne mee, wecie gemu pilat, czo gest prawda. Akdyzto powiedie opiet wynyde kzidom, ywecie gym. Ja ygedne nenalezagi na nyem wyny. Ale gest obyeczey wam, abych gednoho pustil, wam naweliku nocz, Chceteli tehdy pusy wam krale zidowskeho, wzwolachu opiet wssiczny arzkuce. Ne toho ale barabasse, a biesse barabass lotr. A tehdy popade pylat giezisse ybyczowal. A rytierzi: swiwsse korunu ztrnye wzlozichu nagieho hlawu. A upawlaczite rucho obleczechu giey. A przychodiechu knyemu arziekachu gemu, Zdraw krali zidowsky, a dawachu gemu zassyeyky. Wynyde opiet pylat wen, ywecie gym. Ay zrzi wedu gieho wam wen abysste poznali zee ygedne nenalezagy nanyem wynny. Tehdy wynnyde gieziss nesa trnowu korunu a pawlaczitee rucho ywecie gym. Ay zrzi czlowiek. A kdyz wzrziechu giey biskupi a sluby wolachu arzkuce, vkrzizyg vkrzizy giey, wecie gym pilat. Przygmyete giey wy apodle zakona wasseho vkrzizygte, Nebo ya nenalezagy nanyem wynny. Odpowiediechu zidowee. My zakon gmame a podle zakona gma vmrzieti. Nebo synem bozym sye czynyl. A kdyz wslusse pilat tuto rzecz wiece sye wzbaa, ywysse gest opiet wsien, ywecie kgiezissowy. Odkud gsy ty. Ale gieziss odpowiedienye nedal gemu. Tehdy wecie gemu pilat. Mnye nemluwiss, Newiess ze mocz mam vkrzizowati tye a mocz mam pustiti tye. Odpowiedie gieziss. Negmyelby proti mnye ygednee moczi gednoby tobie dano bylo zeswrehka. Proto ten genz nye gest poddal tobie wieczssi hrziech gma. Aottud hledasse pilat pustiti giey, ale zidowee wolachu arzkuce. Pustissly tohoto neygsi przietel cieszow. Nebo wsseliky ten genzto sie czyny bohem (sic) protiwy sye cieszow. Apilat kdyz wslusse ty rzieczij wywede giey wen giezisse, ysiede zasudcij na tom myestie gez sie die likostratos, ale zidowsky gabathia, abiesse hodyna gako ssesta, ywecie zidom. Ay zrzi

kral wass. Aony wolachu. wzpodeymy wzpodeymy vkrzizyg giey. wecie gym pilat. krale wa-sseho vkrzizigi. Odpowiediechu biskupi. Ncymame krale gedno ciesarzcie atehdy podda gym aby vkrzizowan byl. yprzigiechu giezisse ywywedu anesa na sobie krziz wynyde na to myesto geztó slowee caluarie. azidowsky golgata tu kdez su vkrzizowali giey. asnym dwa obapoly. auprostrzedcie giezisse. Anapsal ywiest pilat. ypolozil nakrziz. Abiesse psano. Gieziss naza-rensky kral zidowsky. Atuto wiest mnozy gsu cztli z zidow. nebo bliz v miesta biesse to myesto kdezto vkrzizowan giest gieziss. Abiesse psano zidowsky rzieczky alatinye. Tehdy pra-wiechu pilatowi biskupowee zidowssti. Nerod pisati kral zidowsky ale ze on rzekl. kral gsem zidowsky. Odpowiedie pilat. Czo sem psal psal sem. Arytierzij kdez vkrzizowachu giey. wziechu rucho gieho yczynychu cztyrzy cziesti akazdemu rytierzy cziest suknye. Abiesse suknye nessitedlna. swrcliu (sic) poktkana wssudy. Tehdy rzechu ksobie. Nerozrziezygme gie ale losuyme ony ezie bude. Abysie pismo naplnylo rkucie. Dielili ysu rucho me sobie a namem russie metaly su losy. arytierzij su to czynili. Astachu podle krzize giezissowa. matka gehó. asestra matky gieho maria kleophassowa amaria magdalena. Akdyz vzrie gieziss matku stogiece awzedlnyka gehoz mylowasse. wecye materzi swcey. zeno ay zrzy syn twoy. Potom wecie vzedlnyku. Ay zrzy matka twa. A z tee hodiny przigal gy vzedlnik wswa bydla. Potom wiewda gieziss gez gsu gyz wssieczkna swrehowana. aby sie swrchowalo pismo. wecie zieznyegy. Asndecz postawen biesse plny oczta aony hubu plnu oczta yzopem obloziwsse poskytu vstom gieho. Akdyz przigie gieziss oczet wecie. Swrchowano gest. Anaklonyw hlawu pusti dussy. azidowee proto ze bliz welikanocz biesse aby neostala nakrzizi tiela gich wsobothu nebo biesse weliky den. onen sobothy. Prosiechu pilata. aby zlamany byli vdowee gich. a otneseny. Tehdy przigdu rytierzi aprweho zlamachu vdy y ydruheho genzto vkrzizowan gest snym. Akgiezissowi kdez przigidechu, kdez gyz vzriechu giey mrtwa, nezlamachu vdow gehó, ale gedem z rytie-rzow kopym bok gehó otvorzil aynhed wysla krew awoda. Aktoz widiel swiedeczstwie dal. aprawee gest swiedeczstwie gehó a onen wie ze prawdu die abysste wy wierzili. Nebo stala sn sic tato aby sie pismo naplnylo. Kosti nezlomyte z nycho. Aopiet gyne pismo prawi vzrie w koho su bodli.

Prüpowèdi s neznámèjšími slowy.

(Číslo první stranu, druhé slaupec w půwodní knize znamená.)

Belhawy wiz iatka.

Obliczicy gehó *czachlem* biesse obynut, facies illius sudario erat ligata. 34, 2.

Cztye w. snatek.

Wzpodeymiete kamen. Iiospodiaie gyztt smrdy nebo *cztwerdny* gest, tolite lapidem-quadridianus. 34, 2.

Dcery, Dativ místo dečí, zdá se ze starého rukopisu přepisováno gako níže nychz místo nic w. rzkuce. A byla gest ziwa s swym muzyem sedm let od sweho *dięwstwie* a ta biesse wdowu az do cztrz a *osmíd:at* let. 8, 1.

A ty gesto biechu wyslany *zduchownykwow* biechu yotazachu gehó rzkuce gemu. 5, 1.

Wziechu ratolesti *gichnyedwec*. ywynydu proty nyemu ywolachu. chwala spassy pozehnany gêz gest przissel weygmenu hospodynowie. 40, 1.

Aplenkamy gehu obynu ywlozi wgesly neb gíey nebyesse myesta w *hostynyci*. Apastuchy biechu w temz krági bdiece ystrziehuce nad swým stadem. 5, 2.

Chrzbet Loc. chrzebtie w. rzkuce.

Neb z srdce wychodie mysslenye zlaa. wraždy ezizolozstwa. *kradba*. lziwe swiedeczstwie lhanye. Furta. 26, 2.

Vwigiligij kdyz sie gest lwiezda trzem kralom ziewila nabozie *krzsscziencye*. 8, 2.

Ale wyste z nyeho vczynyli *íatku* lotrowu. y przistupichu k nyemu slepy y *belhawy* wchramy on gee vzdrawy. 17, 2.

Lesowy w. szczewik.

sttiepil winnyci aplotem ohradyl gy awkopal w ny *lyssiczy* austawil wny wiezy aporuczil gy *ratagim*. torcular, agricolis. 23, 1.

Arzkuli ze *newiedie* gehu budu rowny wam *lczk*. non scio, mendax. 35, 2.

Abyesse yan obleczen srstny welbludowymy *amotowuz* kozyeny w gehu ledwich (sie misto ledwi). 2, 2.

Tehdy herodes wzrziew ze gest oklaman od *mudrakow* rozlhnýewal *wrzitnye* sie gest a poslaw zbil gest wssiecky dieti. 8, 1.

Naczrzicte nýnye aneste *staremu swatu* ynabrachu.

Akdyz okusy *stary swat*. 10, 2.

Netrtee w. uwal.

Yuczisti swe humno ashromazdi pssenycu swu do swe stodoly ale plewy seyze ohnyem *nehassenym*. 2, 1.

Ale hledate mye zabiti, nebo ma rzecz *nýchz* ne popada mezy wamy, 18, 2. nic psáno prawopisem XIII. wêku.

Wy nyce newiete any myslite nebo hodi sie wam aby geden czlowiek vmrziel zalid. 38, 1.

Acz yaz chwaly mye samcho chwala ma *nycze* neny. 35, 2.

Nýnci w. wrzitnye.

Nebot mu dceru dyabel zle obluge, vexatur. 20, 1.

Ynaleze w chramye prodawagicie owcie ywoly aholuby aobraznyky sediece, numularios sedentes. 30, 1.

A wsobotu *obrziczigete* czlowieka. 30, 2.

Osmidcat w. diewstwie.

Kak mnozy *otrocy* w domu otcye meho *honygy* chleebý, a yaz tuto hladem hynu, mercemarii abundant panibus. 24, 1.

A tut srdcie nasse biesse horzicie w nas. Kdyzto mluwiesse naciestye naam a *ctwarrziesse* naam pisino. 47, 2.

Seslan gest andiel gabriel odboha domyesta galileyskeho gemuz gmye nazareth kdiewici kuotdaney zamuz gemuzto gmye byesse *cziep*. 3, 2.

Kto naam otwali kamen otczriedla hrobu, ab ostio monumenti. 46, 2.

Gdy vmy vplawisszech syloe, gez sie zprawie poslanye. Tehdy otgide yvmy yprzigide, vade lava in natatoria Siloe quod interpretatur Missus. Abiit ergo et lavit, et venit videns. Gdy kuplawisstyom syloe a vmy yssel sem yvmylsem ywidielsem. 31, 2.

Dwa dluznyky byesta gednomu lichewnyku. Geden myegiesse *patsset* penyez agyny *paddesat*, denarios quingentos — quinquagita. 37, 2.

Tehdy wynnyde gieziss nesa trnowu korunu apawlaczitee rucho, purpureum vestimentum. 44, 1.

Agieziss gakz vzrzie gy placzice azidy gizto biechu przissly sny. *placzywi*. zalkny sie duchem yzamutisie samoho. Rzechu gemu hospodye poyd awiz, infremuit spiritu. 34, 1.

Nerozumyete ze wsselikee gesto wusta wchody vbrzicho gde *anapchcdowany* wypusti sie, in secessum. 26, 2.

Nebo me gho gest *pochetnee* amee brziemye lehkee. 12, 1.

Poknyerzenci, dobrze prorokowal ovas yzaiass prorok, hypocrytae. 26, 1.

Kak ty kdyz gsi zid piti otemne *petrzebugess* genz gsem yazena pohanka, poscis. 27, 2.

Wprawedlensawy prawy wam ze mnohee wdowy biechu zadnuow heliassowych. 25, 1. in veritate.

Aprzistupiw *przclud* powiedie gemu, tentator. 16, 1.

Akdyz przepluchu przibrachu sye dozemye genezaretskee a tu sye *przyrzynuchu* 15, 2. applicuerut.

Ratag w. lyssicze.

Wyernye wyernye prawi wam ze kazdy ktoz czyny hrziech robotny gest hrziechu. a *robotyez* neostane wdomu nawycky, servus. 18, 2.

Mystrze kto gest shrziessil tentoli czyli *redidlee* gehu aby sie slep narodyl. Odpowiedie gieziss. any tento shrziessil any *redidle* gehu, parentes. 31, 1.

Zeby slep byl a wiediel gieliz zawolachu *redydly* gehu. Odpowiediechu gym *redydle* gehu yweciechu. Toto su rzekly *redydle* gehu protoze sie bachu zidow. Nebo giz sie byechu *zdychali* zidowee ze ktoby ho swiedzil krista zewna snatka bylby. Proto *redydle* gehu weciechu, parentis conspiraverunt. 32, 1.

Rczkcdluczy w. weleslawenstwie.

Tot ruoba hospodynowa stansie mnye podle slowa tweho. Autiessi sie duch moy vbozie spasiteli memze gest wezrzziel napokoru *rucby* swee. 4, 1.

Uyssel gest gieziss swymy vzedllyky *prieszrucicy* cedron tu kdez biesse zahrada. 42, 1.

Pokrm gehu byesse *szczewik*. astred leskaa. 1, 2. A giedyesse *szczewik* astred lesowy. 2, 2.

skrhct w. ziewnie.

Wstaw gieziss zsnatka wnyde wdom ssymonow *aczye* ssymonowa drziesse sie welykymi zymnyciemy, socrus. 27, 1.

Abiesse tu ssest *sspychew* kamennych postaweno. 10, 2. in margine studvi.

Wyeme ze hrziessnych buoh ncslyssij, ale gestly kto *strecychie bozij* a wuoli gehu

czyny toho slyssij. Ot poczatka nenye slychano zeby otvorzil kto oczy slepa narozeneho, cultor Dei. 32, 2.

A sudecz postawen bieste plny oczta a ony hubu plnu oczta yzopem obloziwsse poskytu wstom gieho; vas. 45, 1.

Swat stary w. naczrzete.

Protoz budete *swrchowany* jako otecz wass *swrchowany* gest. 15, 1.

Zpowiedagi sie tobie otcze pane nebesky yzemsky zes toto zatagil otsmyslnych ymudrych aziewil sy to *trochlawnym* tak otcze ze tak libo bylo tobie przed tobu, parvulis. 11, 2.

A prodadie gehu pohanuom ktryznyowany ykbyczowany ykukrzyzowany. 21, 2.

Ze bude wdan pohanuom a bude tryznowan ybiczowan yuplwan. 13, 2.

Uzrziwsse ony hwiezdu yradowachusie radosti weliku *vrzitnye* awssedsse wduoni nalezu dietie smarygi gehu matku apadsse nyci poklonychusie gemu. 9, 2.

vrzitnye w. mudrak.

Wsseliky sye *uwal* naplny awsselika huora ypahorek sye ponyzij. Abude *wwirce* zpraweno *anetrec* ciesty budu rownee auzrzy wsselike tyelo spasenye bozie. vallis, prawa, aspera. 4, 2.

Tehdy siecie nastolici sweho *weslawenstwie* ybudu shromazdieny wssiczkný lidce przednym. *Arozhdlnczy* gye ruozno jako pastuchy *wykdlnczygi* owce od kozluow. majestas, separabit, segregat. 16, 2.

A napsal *ywiest* pilat. ypolozil nakrziz — a tuto *wiest* mnozij gsu cztli, scripsit autem et titulum Pilatus. 44, 2.

Azidowee hledagiechu ho wden *hodny* aprawiechu. kde gest onen *awirtranye* mnohe biesse o nyem, in die festo, murmur multum. 36, 2.

Gednostaynee penyeze ale beruce *wtrachu* proty hospodarzy. 12, 2.

Wykdlnczygi w. weslawenstwie.

Slowesa neobyčejného zakončeni.

Czoz gest powiedieno skrze proroka *rkucze*. Powiezte *dcery* syon tott twoy kral przide tobye tychy sedye naosliczi domaczey ana giegiey *chrzbtic*. 1, 1.

Onyemz gest powiedieno skrze proroka ysayasse *rkuczie*. 1, 2.

Wysie modlite gehož *nwieste* mysie modlime komuz *wyemy*. 28, 1.

Wiedie otkud przisselsem nebo kam gdu. Ale wy *nwieste* otkud przisselsem. scio vos autem nescitis. 35, 1.

Agyeziss naklonywsie dolow prstem *pisasse* nazemy. 29, 1.

Wezmy swuoy list *asada* napiss padesat. 22, 1.

Any *sleute* mystrzij nebo wass mystr gedyny gest Kristus. 21, 1.

Awstany otweczerie kdyz dyabel gyz biesse pustil wsrdec aby proradil giey yudass, et coena facta. 41, 2.

Tehdy ony wzrzsse gehu *chodiece* pomorzy. mnyece by byl *prziclad*. ywzupichu. nebo wssiczkný widiechu *ystesku* sobie. 15, 2.

Ystalosie gest kdyz *bagiessta* a mezy sobu hledassta asam hospodyn pribliziwse gdiessie snyma, *fabulaventur.* 46, 2.

Futurum cenditionale.

Acz zrno zitnee padna wzemy *vmrle bude*, to samo ostane. Pakli *vmrlo bude* mnohy plod przinesie. 40, 1.

Kto wierzi *vmye* take acz *vmrzel bude* ozywe. 34, 1.

Ale wy diete ktozkoly *rezkl bude* otei nebo materzij dar kteryzkoli gest otemne tobie *probude*, *proderit.* 26, 1.

Hospodyne kolikkrat *shrziessil bude* bratr moy odpussti jemu azdosedmkrat, 26, 1. *Ziskal budess* w. samyem.

Supinum wždy s Genitivem.

Przigide maria magdalena adruha maria *wydict* hrobu. 46, 1.

Ja poslal gsem wy *zat* gehozste wy nesvsilowali, ego misi vos *metere quod vos non laborastis.* 28, 2.

Abych nezzyeznyla ani przyssla syem *naczierat.* 27, 2.

Przigide zena zsamarje *naczierat* wuody, *haurire.* 27, 1.

Akdyz wnyde wkafarnaum przistupy knyemu etlmik, *centurio.* 11, 1.

Gedyne twemu otecy genz gest *wzatageny.* Atwoy otecz widy *wzatageny* odplaty tobie. 14, 1.

Zdychali sie w. rodydle.

Budu wyrzeny wetmy *zicwnec* tu kdez bude *skrhel* zubom, c. *Dat.* 11, 1.

Hospodyne kdyzmy tye widali laczna nebo *zicznywa*, nebo hostem, nebo naaha. 17, 1.

Nebo gsem bywal laczen anedaly gste my pogiesti *yziczlyw* anedaligste my pyti. *hoo-*stem aneschowaliste mne. *naah* anepriodieli gste mne. 17, 1.

Nebo bylsem laczen adalygste my giesty. bylsem *ziczliw* daliste my piti. bylsem huostem aschowaliste mye. bylsem *nah* aprziodieli gste mnye. 16, 2.

To gest moy syn *zmylely* gehozsem sobye *oblilibil.* 10, 1.

Starý Akkusativ mužského pohlaví.

Aony newnydu wsien. aby sie neposskwrnyli ale aby giedli *beranek.* 43, 1.

Dobrze dieme my zepohan gsity *abies* mass. 35, 2.

Odpowiede zastup wecie. *Bies* gmass kto tebe hleda zahubiti. 30, 2.

Biesse geziss wymietage *bies* aten byesse nyemy. Akdyz wyrze *bies* mluwil gest nyemy. 24, 2.

Przywedte *telecz tuczny* azabyte agezme ahoduyme. 24, 1.

Akkusativ mužský s ženským přídavným.

Yvderzi sluhu *biskupowu* yctie gemu vcho prawee. 42, 2.

Komparativ ější od starý.

Abiesse syn geho *starzičyssy* na poli. 24, 1.

Genitiv, Dativ i Sociativ od sám: *chc*, *cm*, *ěm*.

Když to czynyss zgiew tye *samcho* swietu. Nebo any bratrze gieho wyerziechu wen. 36, 2.

Yzadneho neuzriechu gedyne *samcho* gezisse. 20, 1.

Ya otemne *samcho* mluwym Kto odebe *samcho* mluwy chwaly vlasstnye hleda. 30, 2.

24) *Samchę* w. placzywi. 36, 2.

Aya buduli powyssen otzemye wsseczko potahnu kemnye *samcmu*. 41, 1.

Shrziessili w tobie bratr twoy ygdi atreskey gey mezy tebu agym *samyem*. vposlu-chaly tebe ziskal budess bratra tweho. 25, 2.